

BEHEERSRESULTATEN “VOEDSEL VOOR NATUUR”

In 2007 is het project “Voedsel voor Natuur” van start gegaan met als doel het bevorderen van een natuurnetwerk tussen de Ooijse Graaf en het Wylerbergmeer. In samenwerking met grondeigenaar Zeger Stappershoef hebben Via Natura, ARK Natuurontwikkeling, de Ploegdriever en het Wereldnatuurfonds de organisatie hiervan op zich genomen. De mede door de Ploegdriever ontwikkelde landschapselementen zijn onder andere: graskruidenstroken, struweelhagen, extensief begraasd en onbemest grasland en bloemrijk hooiland op de Kerkdijk.

Het terrein is ontsloten en vrij toegankelijk voor wandelaars.

Hieronder wordt een tussentijdse balans opgemaakt door zowel de natuurbeheerder als de bij het project betrokken agrariër.

Begrazing

Jonge, niet melkgevende koeien spelen een belangrijke rol in het beheer van de natuurstroken. In een relatief laag aantal hebben de runderen vrij spel op de graslanden en ruige perceelsranden. Met als gevolg een gevarieerde vegetatiestructuur in de natuurstroken. Onderstaande foto's, gemaakt op een vast punt in het terrein en op een vast tijdstip (medio mei), geven een beeld van de verandering vanaf 2006 (linksboven) tot en met 2009 (rechtsonder).

De rijkere vegetatiestructuur is een duidelijk resultaat van de lage begrazingsdruk. Volgens Bart Beekers, die namens stichting ARK Natuurontwikkeling de monitoring van het project verricht, profiteren vooral vogels en vlinders van deze veranderingen. De roodborsttapuit wordt weer gezien en er is een toename van de graslandvlinders Bruin Zandoogje, Groot Dikkopje en Icarusblauwtje.

De vestiging van nieuwe plantensoorten blijft nog achter ondanks de stopzetting van de bemesting. De vruchtbare rivierklei, de dichte grasmat en de beperkte zaadbronnen in de directe omgeving zijn

hier waarschijnlijk debet aan. Wel is de bedreigde Distelbremraap, een op Akkerdistel parasiterende plant, terug in het gebied. Een prachtig resultaat van het nieuwe begrazingsbeleid.

Grondeigenaar en melkveehouder Zeger Stappershoef heeft met dit beleid weinig extra taken gekregen: “het is makkelijk boeren op dit terrein. Geen bemesting, geen onkruidbestrijding en de koeien hoeven alleen maar de wei in en doen de rest van het werk.”

Ook hij onderkent het effect van het beheer en de toename van kleinere diersoorten en bovendien ziet hij ook steeds vaker haas en ree op zijn terrein voorbijkomen die beschutting vinden in zijn meidoornhagen en distelhorsten.

“Met het extensievere beheer wordt getracht de soortenrijkdom te stimuleren. De distels beslaan slechts een klein deel hiervan. De winst zit hem in de bijzondere akkersoorten” vertelt Stappershoef. “Ik kan zelf niet altijd beoordelen of er bijzondere planten op mijn terrein voorkomen, dat laat ik graag over aan stichting ARK. Ik weet uit ervaring dat verschralen op deze grond weinig effect heeft qua opbrengst. Toch kan ik aan de kleur van het gras zien dat er iets verandert in de samenstelling ervan. Het is leuk om te zien dat de koeien meebewegen met die verandering, ook door de seizoenen. Ze kennen in de herfst een ander menu dan in het voorjaar. Bedrijfsmatig valt hier nog weinig over te zeggen. Mijn koeien zijn er in ieder geval niet minder gezond om. Ik blijf immers wel melkveehouder.”

Kerkdijk

Ook de Kerkdijk maakt deel uit van het “Voedsel voor Natuur” programma. Hier geen begrazing maar een uitgekiend maaibeeld dat bestaat uit gefaseerd maaien. Omdat niet alles in één keer wordt gemaaid krijgen insecten als sprinkhanen en vlinders de kans hun cyclus te voltooien.

De huidige gevarieerde plantensamenstelling heeft een stimulans gekregen door maaisel van de Waalbandijk (binnentalud bij Tien Geboden) over de Kerkdijk uit te strooien. Zo hebben planten als Harige ratelaar en Groot streepzaad zich kunnen vestigen. Een grote variatie aan plantensoorten levert nu een bijdrage aan een aantrekkelijk landschap en een rijk insectenleven.

Wandelaars

Ondanks de korte tijd die het project nu draait en de beperkingen van het terrein zijn er al duidelijke veranderingen in het landschap te herkennen tussen het Wylerbergmeer en de Ooijse Graaf. De koeien van Stappershoef lopen door een hoge begroeiing van Glanshaver tegen de achtergrond van meidoornhagen. Dit alles is ook door de wandelaar van dichtbij te zien vanaf het boerenlandpad dat dwars door het terrein loopt. De koeien kijken er niet meer van op volgens Stappershoef.

Het project duurt nog tot en met 2015. Stappershoef: “wat er daarna gebeurt zien we wel. Tot die tijd zijn er goede afspraken gemaakt met Via Natura over het beheer en vergoedingen. Samen proberen we zo te werken aan een omgeving met toekomstperspectief.”

Met medewerking van Bart Beekers van Stichting ARK Natuurbeheer en Zeger Stappershoef.